

37779

37779

Štev. 4.

L. 1906.

030017h03

GOSPODARSKA NAVODILA.

Izdaja in zalaga

c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani.

◇ Cena 10 h. ◇

Pravilna poraba umetnih gnojil v vinogradu.

Tudi vinogradniki so se povsodi pričeli zanimati za gnojenje z umetnimi gnojili. Dan na dan prihajajo raznovrstna vprašanja glede gnojenja vinogradov. To nas tem bolj veseli, ker ima gnojenje z umetnimi gnojili v vinogradih gotovo bodočnost, tako da bo moral sčasoma vsak vinogradnik rabiti tudi umetna gnojila, da si ohrani vinograde ter poveča vinski pridelek. Zato naj v naslednjem podamo obširnejše pojasnilo, kakšna umetna gnojila, v kateri množini, kako in kdaj naj se dajejo, da se v vsakem slučaju doseže dober uspeh.

Ni vseeno, katera gnojila in v kakšnem razmerju jih je rabiti v razni zemlji. Da se pravo zadene, je treba natančno poznati sestavo zemlje in pravo množino njenih hranil, podnebne razmere dotičnega kraja in znana mora biti tudi množina redilnih snovi v posameznih umetnih gnojilih.

Z malimi izjemami se v vsaki zemlji doseže povoljen uspeh s porabo Tomasove žlindre ali superfosfata, kajnita ali žveplenokislega kalija in čilskega solitra.

Če se rabijo samo umetna gnojila, se vzame na vsakih 1000 trt:

- 20—25 kg 40 % kalijeve soli,
- 30—40 „ Tomasove žlindre,
- 15—20 „ čilskega solitra,

ali pa namesto teh:

- 50—80 *kg* kajnita,
- 30—40 „ superfosfata,
- 15—20 „ čilskega solitra ali toliko žvepleno-kislega amoniaka.

Če se gnoji vsako tretje leto, se vzame na hektar ($1\frac{3}{4}$ orala):

- 350—400 *kg* žveplenokislega kalija,
- 700—800 „ Tomasove žlindre,
- 300 „ čilskega solitra.

Čilski soliter se ne potrosi naenkrat, marveč vsako leto 100 *kg*, ker se naglo razkroji.

Uspeh take gnojitve je bil naslednji:

- 1. leto 1450 *kg* grozdja,
- 2. „ 3180 „ „ ,
- 3. „ 2653 „ „ .

Torej v 2. letu po gnojitvi 1730 *kg* grozdja več, v 3. letu po gnojitvi pa 1203 *kg* več.

Če se rabi tudi hlevski gnoj, se vzame razmeroma manj umetnih gnojil.

Če računamo povprečno na voz gnoja 600 *kg*, se vzame po Wagnerju na 1 *ha*, če se dobro gnoji:

- 1. leto 600 metr. stotov, torej približno 100 voz hlevskega gnoja ter
2—3 metr. stote Tom. žlindre ali superfosf.
- 2. leto samo $3\frac{1}{2}$ —4 metr. stote Tom. žlindre in
1 „ „ kalijeve soli.
- 3. leto samo $3\frac{1}{2}$ —4 „ „ Tom. žlindre,
2 „ „ kalijeve soli,
1 „ „ čilskega solitra.
- 4. leto samo 5—6 „ „ Tom. žlindre,
 $2\frac{1}{2}$ —3 „ „ kalijeve soli,
 $1\frac{1}{2}$ „ „ čilskega solitra.

V 5. letu se potem zopet ponovi kakor v 1. letu.

Za vsakih 100 metr. stotov ali približno 17 voz po 6 metr. stotov prihranjenega hlevskega gnoja naj se doda $\frac{1}{2}$ —1 metr. stot Tomasove žlindre ter 40—50 *kg* žveplenokislega kalija ali namesto tega $1\frac{1}{2}$ met. stota kajnita.

Če se hoče dodati na *ha* 20 *kg* kalija v kajnitu več, se izve množina potrebnega kajnita, če se deli

z odstotki redilnih snovi v dotičnem gnoju. Če ima kajnit 12,5 % kalija, potem se potrebuje, da se doda 20 kg kalija, $20 : 12,5 = 1,6$ metr. stota ali 160 kg kajnita.

Če hočemo dodati 40 kg fosforove kisline v 16 % Tomasovi žlindri, potrebujemo $40 : 16 = 250$ kg Tomasove žlindre.

Vsa ta gnojila se dobivajo pri c. kr. kmetijski družbi po cenah, ki so naznanjene v „Kmetovalcu“.

Umetna gnojila se podkopavajo ali sama zase, ali pa zmešana s hlevskim gnojem.

Umetna gnojila se navadno ne rabijo vsako zase, t. j., da se navadno ne gnoji le z enim gnojilom, marveč vedno z dvema, pa tudi s tremi in s čveterimi gnojili v istem letu. To pa zato, ker nektera gnojila vplivajo na tvoritev močnega lesa, druga zopet drugače.

Vsa umetna gnojila se ne smejo med seboj mešati. V tem oziru veljajo naslednja pravila:

a) V poljubnem času in v poljubni množini se lahko mešajo: Superfosfat z vsemi kalijevimi gnojili, s solitrom in s hlevskim gnojem; Tomasova žlindra z apnom in s čilskim solitrom; hlevski gnoj s kalijevimi gnojili, s čilskim solitrom in s superfosfatom; kalijeva gnojila se smejo mešati med seboj, s čilskim solitrom in s superfosfatom; čilski soliter se sme mešati z vsakim gnojilom.

b) Neposredno pred rabo se smejo mešati: Tomasova žlindra s kalijevo soljo in s kajnitom; kajnit in kalijeva sol z apnom in s Tomasovo žlindro.

c) Mešati se ne smejo: Superfosfat z apnom in s Tomasovo žlindro; Tomasova žlindra z žveplenokislím amoniakom, s hlevskim gnojem in s superfosfatom; žveplenokisli amoniak z apnom in s Tomasovo žlindro.

Čilski soliter se navadno sam zase potresa.

Trosijo in podkopavajo se umetna gnojila tako, kakor hlevski gnoj, t. j., da se najprej potrosijo po vsem vinogradu, ne glede na to, če pride sredi vrst ali blizu trt, ter se sproti podkopavajo.

To je tudi najenostavnejši in najcenejši način ter tudi najpriporočljivejši, če se pravilno podkopava.

Pri takem gnojenju je paziti le na to, da se gnoj enakomerno potrosi po vsem vinogradu in da se dovolj globoko podkoplje, in sicer vsaj 20—30 cm, t j., kakor se pravilno vrši prva spomladanska kop.

Če se gnoj preplitvo podkoplje, ne hasni trti, ker ne more priti trtnim koreninam v prid, pač pa zrasede veliko plevela.

Drugače se trtam gnoji v jamice okoli trt. To se dela le pri mladih, 1—3 leta starih trtah. V tem slučaju je le na to paziti, da umetni gnoj ne pride preblizu lesa in korenin, ker bi jih požgal.

Tomasova žlindra in kajnit se z uspehom trosita po vinogradu že jeseni in pozimi, dočim je vsa druga gnojila podkopati šele zgodaj spomladi, torej marca, čilski soliter pa šele tedaj, ko trte prično že odganjati, pa do konca junija. Lehko se pa gnoji tudi julija, če se soliter prej v vodi razstopi.

H koncu naj še pripomnimo, da bo uspeh vedno mnogo boljši, če se ne rabijo vedno samo umetna gnojila, marveč da se vsaj vsako 4. ali 5. leto gnoji tudi s hlevskim gnojem ali vsaj z dobrim mešancem.

Fr. Gombač.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000412774

